

Hoe maken we leren mogelijk voor alle leerlingen en studenten van Curio

Inhoud

1. Curio	4
1.1 Organisatiestructuur Curio	4
1.2 Inbedding in de portefeuillestructuur	5
1.3 Onderwijsvisie Curio	8
1.4 De leerling	8
2. De wet op passend onderwijs	10
3. Begeleiding, ondersteuning en zorg	11
3.1 Visie op onderwijs, begeleiden, ondersteunen en zorg	11
3.2 Verhouding begeleiding, ondersteuning en zorg	13
4. Begeleiding	16
4.1 Begeleiding door onderwijseenheid	16
4.2 Begeleiding door mentor	16
4.3 Portefeuillehouder begeleiding en ondersteuning	18
5. Ondersteuning	19
5.1 Ondersteuningsteam	20
5.2 Ondersteuningscoördinator	20
5.3 Sector ondersteuningscoördinator	21
5.4 Experts	21
5.5 Preventie	22
6. Zorg	23

Versie 3

Auteur Hanneke Maes

Vastgesteld door raad van bestuur 02-11-2021

Inleiding

Voor u ligt het document “Hoe maken we leren mogelijk voor alle leerlingen en studenten van Curio?”. In dit document beschrijven we hoe Curio begeleiding, ondersteuning en zorg aan haar leerlingen en studenten vormgeeft.

Als Curio hebben we een grote maatschappelijke opdracht. Deze opdracht staat centraal bij het maken van keuzes in de visie op begeleiding, ondersteuning en zorg. Ons streven is dat alle leerlingen en studenten een opleiding volgen in een richting en op een niveau dat bij hen past en dat zij de begeleiding, ondersteuning en zorg ontvangen die zij nodig hebben. Het uitgangspunt dat leerlingen en studenten hun opleiding succesvol afronden, is daarbij leidend.

Ons doel is: leren mogelijk maken voor alle leerlingen en studenten van Curio.

In de tekst wordt omwille van de leesbaarheid in de mannelijke vorm naar personen verwezen. Overal waar hij staat, wordt ook zij of hen bedoeld. Daarnaast hanteren we de term leerlingen als we v(mb)o-leerlingen, bol-studenten, bbl-studenten, cursisten en overige deelnemers bedoelen.

In hoofdstuk 1 wordt een algemeen beeld geschetst van de organisatie Curio. In hoofdstuk 2 wordt de wetgeving vanuit passend onderwijs toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt een breed beeld geschetst rondom begeleiding, ondersteuning en zorg. In hoofdstuk 4, 5 en 6 gaan we achtereenvolgens uitgebreider in op begeleiding, ondersteuning en zorg.

1. Curio

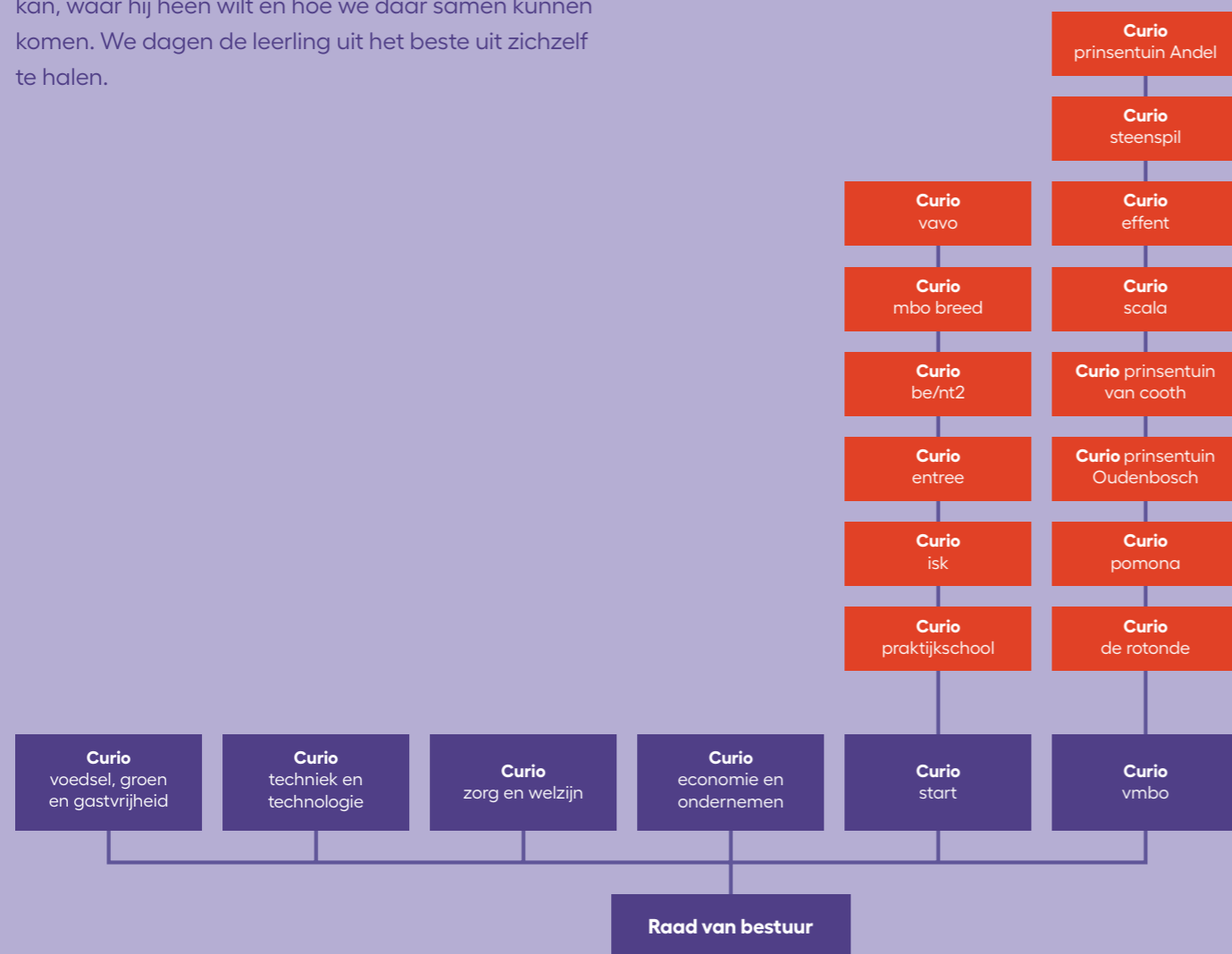
Curio is de beroepsopleider van de regio West-Brabant. Wij leiden leerlingen op die het meeste uit zichzelf willen halen. Curio laat leerlingen groeien.

Curio wil leerlingen een goede toekomst bieden, daarom biedt Curio onderwijs waarin leerlingen centraal staan. We moedigen hen aan om te ontdekken en prikkelen hun nieuwsgierigheid. We leiden hen op tot zelfbewuste deskundigen in hun vakgebied. Zodat ze zo goed mogelijk voorbereid zijn op de arbeidsmarkt van morgen.

Daarom mag binnen ons onderwijs de leerling zijn wie hij is. Curio denkt in uitdagingen, mogelijkheden en oplossingen. Samen kijken we naar wat de leerling kan, waar hij heen wilt en hoe we daar samen kunnen komen. We dagen de leerling uit het beste uit zichzelf te halen.

1.1 Organisatiestructuur Curio

Curio is niet één grote organisatie die op elke locatie en bij elke opleiding precies hetzelfde aanvoelt en smaakt. Leerlingen zijn veelkleurig in hun persoonlijkheid en opleidingen zijn er in tal van soorten en maten. Onze organisatie is veelkleurig. We geloven in diversiteit, niet in hokjes en eilandjes. Dit zie je ook terug in onze organisatiestructuur. Curio bestaat uit 6 sectoren, namelijk 4 mbo sectoren, start en sector vmbo. Met betrekking tot begeleiding, ondersteuning en zorg gaan we uit van zoveel mogelijk uniformiteit en specifieke ondersteuning en zorg indien nodig.

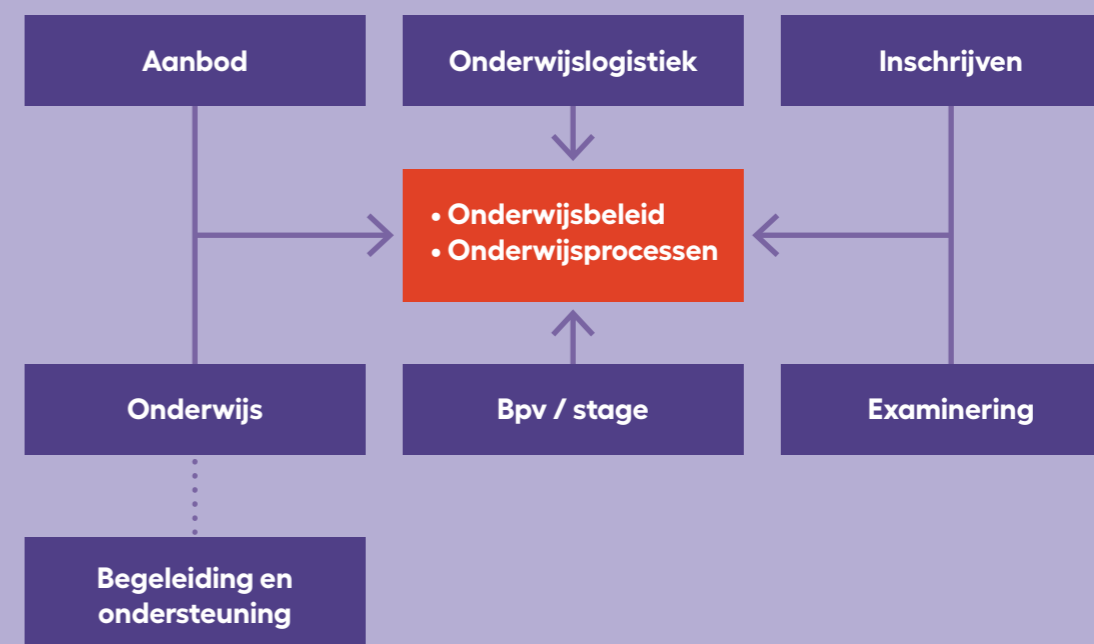

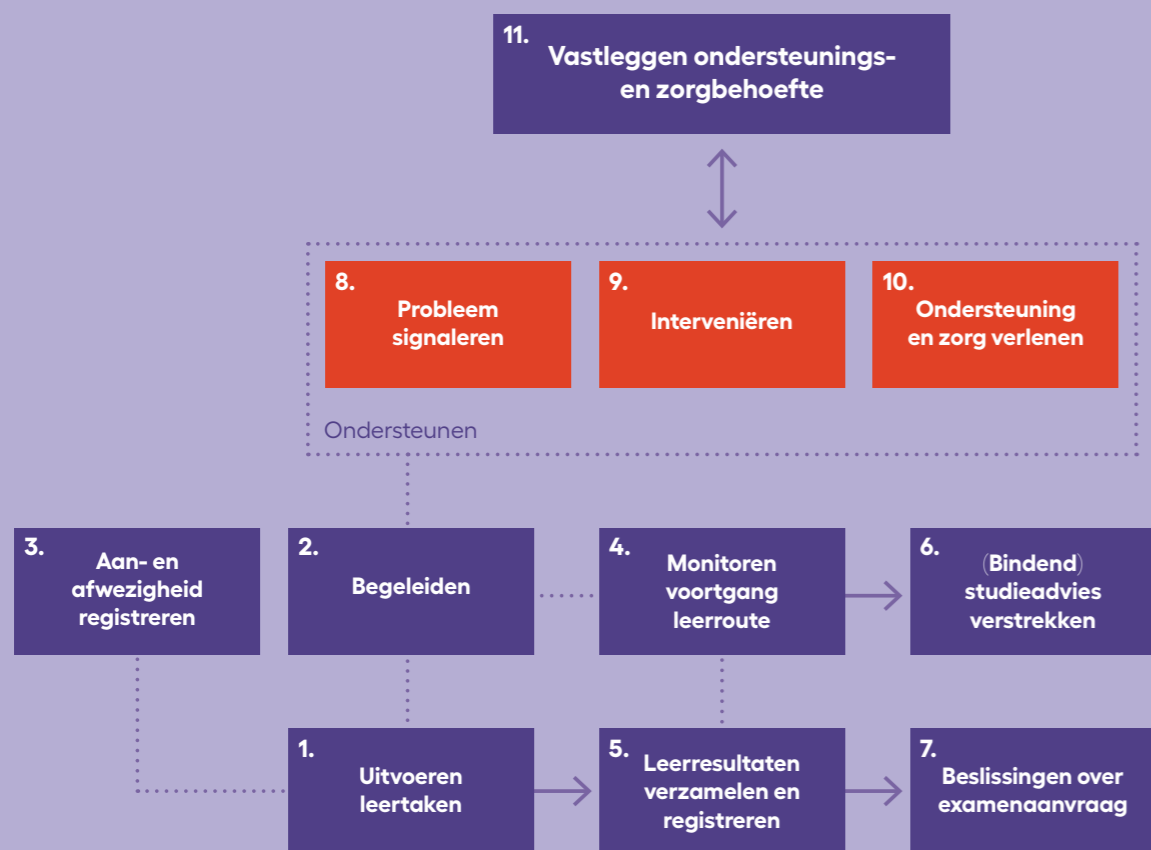
1.2 Inbedding in de portefeuillestructuur

Curio heeft ervoor gekozen om de MORA (mbo) en FORA (vo) als basis te gebruiken voor de inrichting van de onderwijsorganisatie. De referentiearchitectuur geeft inzicht in de processen, activiteiten en applicaties en hun onderlinge relaties. Binnen Curio wordt er op alle niveaus in de organisatie gewerkt met de portefeuillestructuur. De 6 portefeuilles zijn: aanbodketen, inschrijfketen, bpv-keten, onderwijsketen, examineringsketen en onderwijslogistiek.

Visie op begeleiding, ondersteuning en zorg valt binnen de onderwijsketen, maar kent een nauwe verbondenheid met de andere activiteitenketens. De samenwerking en afstemming met andere ketens is daarom zeer belangrijk. Curio heeft ervoor gekozen om tenminste tijdens de implementatiefase te werken met een extra portefeuille, namelijk: begeleiding & ondersteuning.

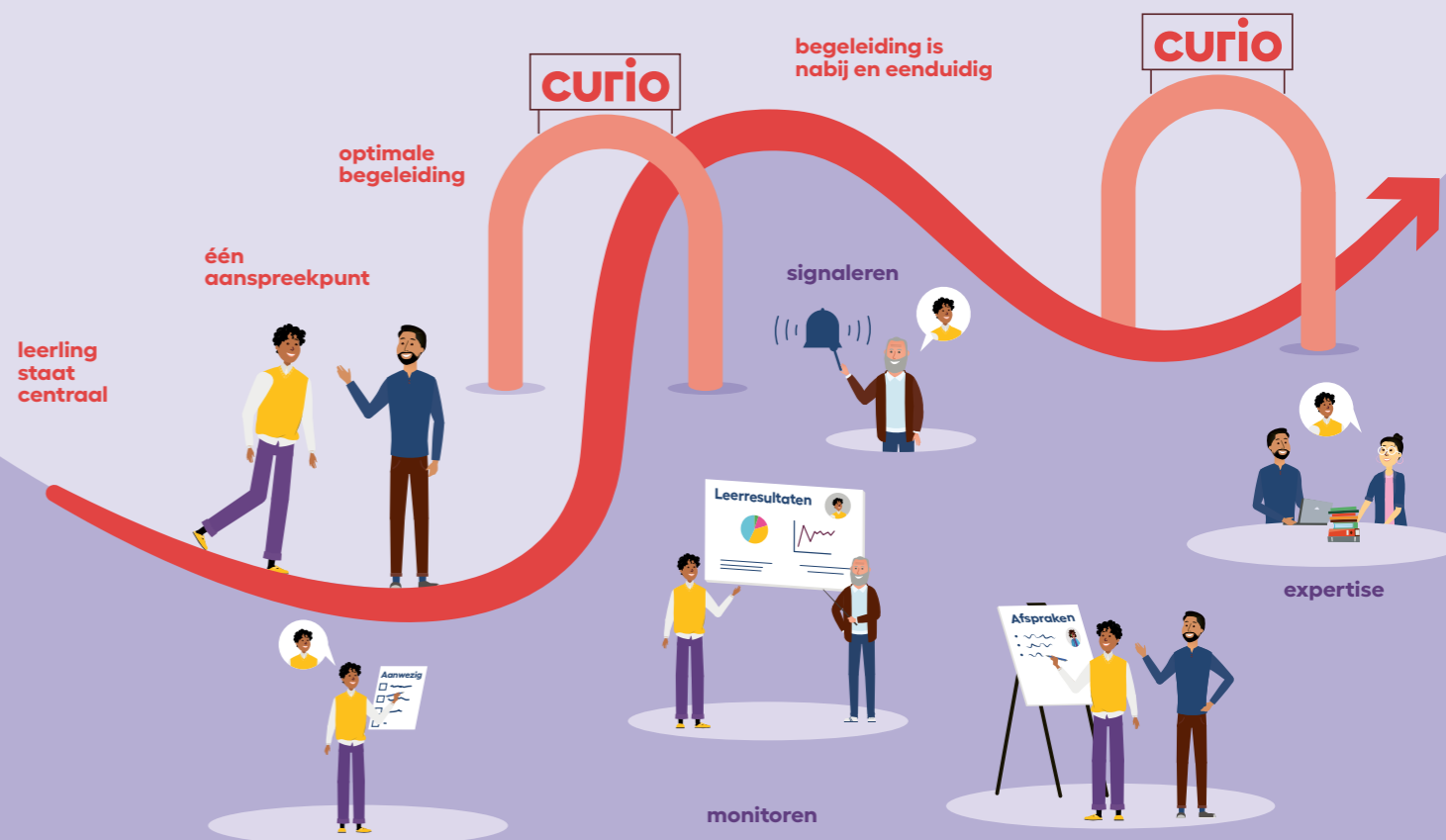
6 onderwijsportefeuilles

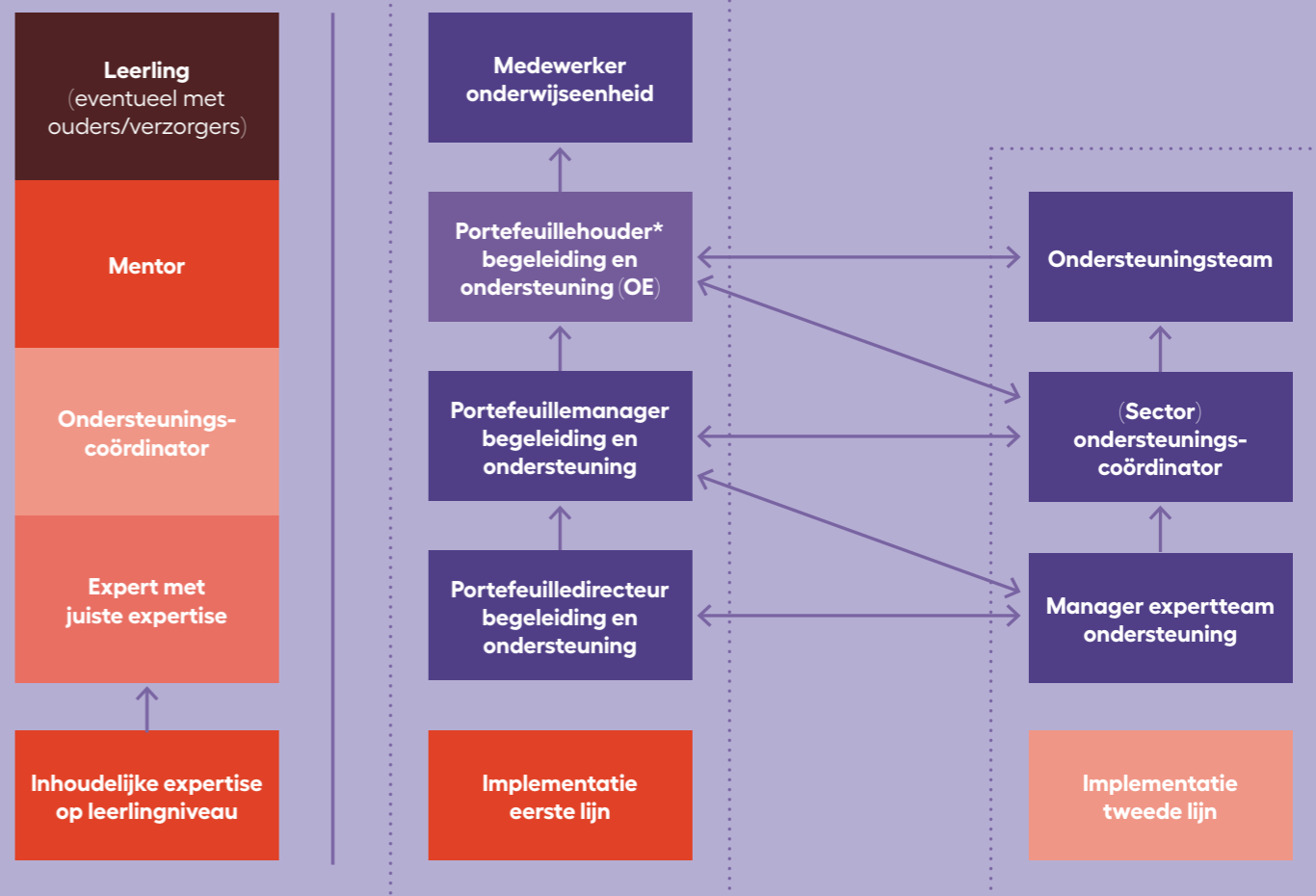

Afbeelding onderdeel uit onderwijsketen

1. Gedurende de opleiding volgt de leerling zijn leerroute door de leertaken uit te voeren.
  2. Daarbij wordt hij begeleid door docenten en eventueel praktijkbegeleiders (stage/ bpv) en specifiek door zijn mentor.
  3. Bij alle onderdelen van de opleiding wordt de aanwezigheid van de leerling geregistreerd. Bij begeleide onderwijstijd is de betrokken docent verantwoordelijk voor de urenregistratie.
  - 4-5. Daarnaast worden ook de leerresultaten van de leerling verzameld, zodat er een gefundeerd besluit over de voortgang kan worden genomen.
  - 6-7. Dit gebeurt in de vorm van een advies welke met de leerling (eventueel samen met zijn ouders/verzorgers) wordt besproken.
  8. Als de mentor een probleem signaleert dat zijn expertise te boven gaat, dan wordt het ondersteunings-team erbij betrokken.
  9. Het ondersteuningsteam intervieneert. Op basis van de vraag van de leerling (eventueel samen met zijn ouders/verzorgers) worden afspraken gemaakt over ondersteuning en eventueel zorg.
  10. Interne en externe experts verlenen ondersteuning en zorg volgens gemaakte afspraken.
  11. De afspraken met de leerling rondom zijn ondersteunings- of zorgbehoefte worden vastgelegd.
- Daar waar nodig worden ouders/verzorgers betrokken.

Afbeelding samenwerking en communicatie rondom begeleiding, ondersteuning en zorg

* Geldt alleen voor mbo
Toelichting: bovenstaande werkwijze gaat uit van een portefeuille voor begeleiding & ondersteuning. Deze portefeuille is een afsplitsing binnen de onderwijsketen.

1.3 Onderwijsvisie Curio

Curio is de beroepsopleider van de regio. Daarom geloven wij dat elke jongere en volwassene die bij ons studeert recht heeft op goed onderwijs dat perfect aansluit bij de arbeidsmarkt. Samen met onze stakeholders nemen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid en leiden we onze leerlingen op tot nieuwsgierige wereldburgers, deskundige professionals en zelfbewuste individuen.

Wij gaan uit van een leven lang leren. Hierbij is de leerbehoefte van de leerling leidend. Hij is eigenaar en regisseur van zijn leerroute. Dit uitgangspunt hanteren we ook indien een leerling behoefte heeft aan extra ondersteuning of zorg.

Je leven lang groeien

Nieuwsgierig   Deskundig   Zelfbewust

Afbeelding Onderwijsvisie Curio

1.4 De leerling

We dagen iedere leerling uit om het beste uit zichzelf te halen. Zowel persoonlijk als in hun vakmanschap. Door ons aantrekkelijk onderwijs zijn zij klaar voor de toekomst. Op deze manier kunnen onze leerlingen blijven groeien, een leven lang.

We leggen met ons onderwijs de basis voor een inclusieve samenleving waarin iedereen meetelt, van waarde is en de kans krijgt om zijn talenten te ontwikkelen.

Curio gaat uit van een gelijkwaardige relatie met leerlingen. Beide partijen hebben hun verantwoordelijkheid; leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen leerproces, medewerkers van Curio hebben de verantwoordelijkheid dit leerproces optimaal te faciliteren. Hierbij is de leerling (eventueel samen met zijn ouders/verzorgers) "in the lead" waarbij hij zo veel als mogelijk zelfstandig regelt en organiseert.

Onze leerlingen zijn in ontwikkeling en wij begeleiden hen daarbij.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- **De leerling staat centraal.**

Dit doen we door het creëren van een veilig school-, leef- en leerklimaat. Wij streven ernaar dat alle leerlingen een traject volgen dat past binnen hun mogelijkheden en daarbij bieden we op alle terreinen maatwerk indien gewenst. Denk hierbij aan onderwijs en begeleiding, maar ook qua extra ondersteuning en zorg.

- **De leerling krijgt optimale pedagogische en didactische begeleiding.**

Dit gaat uit van het pedagogische uitgangspunt dat een open en gelijkwaardige relatie tussen leerling en docent er in grote mate aan bijdraagt dat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Dit betekent dat alle docenten beschikken over de competenties om adequaat de studieloopbaan te begeleiden, vroegtijdig te signaleren en zo nodig door te verwijzen.

- **De ondersteuning is nabij en eenduidig georganiseerd.**

Hierdoor kunnen alle leerlingen gebruik maken van dezelfde basisvoorzieningen en -begeleiding. Het maakt hierbij niet uit op welke locatie de leerling onderwijs volgt. Daarnaast is er eenduidigheid binnen Curio als het gaat om de visie op en inrichting van de ondersteuning. Dit betekent onder andere dat we uniforme naamgeving hanteren binnen Curio als het gaat om begeleiding, ondersteuning of zorg.

- **Leerlingen en medewerkers kunnen waar nodig gebruik maken van specifieke expertise uit de tweede lijn.**

De onderwijseenheid kan advies vragen rondom de begeleiding van de leerling aan het ondersteuningsteam. Het ondersteuningsteam komt in actie indien een leerling een behoefte heeft die niet beantwoord kan worden door de eigen onderwijseenheid.

2. De wet op passend onderwijs

In een inclusief schoolsysteem krijgen leerlingen de juiste hoeveelheid aandacht en begeleiding om succesvol een opleiding af te ronden. Daarvoor is het van belang om zo vroeg mogelijk vast te stellen welke begeleiding, ondersteuning en zorg leerlingen nodig hebben en hoe het onderwijs voor hen passend gemaakt kan worden.

Voor zowel v(mb)o als mbo wordt de extra begeleiding en ondersteuning van leerlingen met een beperking of chronische ziekte vastgelegd. Afspraken hierover en over eventuele faciliteiten, worden gemaakt op basis van de onderwijsbehoeften van de leerling. Het is de bedoeling dat Curio de extra begeleiding, ondersteuning en zorg verbreedt voor alle leerlingen die een extra ondersteunings- of begeleidingsbehoefte hebben. Centraal staat de vraag: wat heeft de leerling in deze situatie nodig om succesvol zijn studie te volgen en met een diploma af te ronden? Scholen organiseren deze ondersteuning zelf. De samenwerking met de externe partners is hierbij noodzakelijk.

Voor het v(mb)o is de samenwerking met de samenwerkingsverbanden hierin zeer belangrijk. Om ervoor

te zorgen dat alle leerlingen een passende plek krijgen, hebben scholen regionale samenwerkingsverbanden gevormd. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier v(mb)o en het speciaal onderwijs samen. De scholen in het samenwerkingsverband maken afspraken over onder andere de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden en over welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs. Deze afspraken zijn, per samenwerkingsverband, vastgelegd in een ondersteuningsplan. Elke school heeft daarnaast een eigen ondersteuningsprofiel. Ook maakt het samenwerkingsverband afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met jeugdhulpverlening.

Kortom: binnen de samenwerkingsverbanden hebben de scholen voor regulier, specifiek en speciaal voortgezet onderwijs eigen afspraken gemaakt hoe ze passend onderwijs vormgeven en hierdoor heeft ieder v(mb)o een eigen manier van werken.

v(mb)o		
	RSV Breda e.o.	Curio prinsentuin van cooth Curio de rotonde Curio scala Curio effent Curio start isk (Breda) Curio start praktijkschool
	SWV Roos VO	Curio prinsentuin Oudenbosch
	SWV Brabantse Wal	Curio steenspil Curio pomona Curio start isk (Bergen op Zoom)
	SWV De Langstraat	Curio prinsentuin Andel

Afbeelding samenwerkingsverbanden binnen Curio

3. Begeleiden, ondersteunen en zorg

Met de wet- en regelgeving en onze visie in ons achterhoofd maken wij bewust een aantal keuzes rondom de begeleiding, ondersteuning en zorg voor onze leerlingen. De hier beschreven basis is van toepassing op alle zes sectoren. Per sector kunnen er in de uitvoering andere accenten liggen.

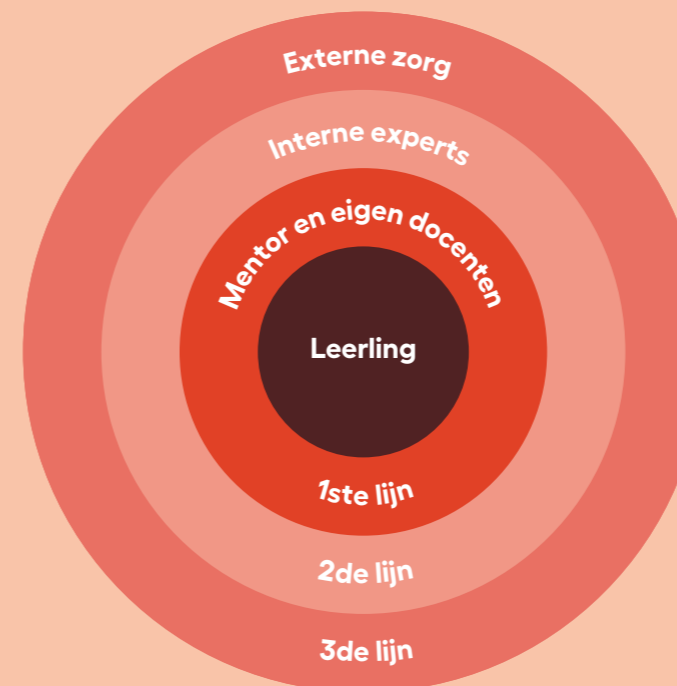
Dit hoofdstuk is een korte en bondige weergave van de Curio visie op begeleiding, ondersteuning en zorg. In hoofdstuk 4, 5 en 6 wordt dit nader toegelicht.

3.1 Visie op onderwijs, begeleiden, ondersteunen en zorg

Curio biedt iedere leerling de beste kansen. Kansen om te ontwikkelen, afgestemd op eigen ambities, interesses, talenten én groeipotentie. De vragen 'Hoe ver wil jij komen?' en 'Wat heb jij hierbij nodig?' aan leerlingen bepalen het handelen. Elke startsituatie en individuele ontwikkeling van de leerling is verschillend.

In de sectoren geven wij samen met de leerlingen en onze samenwerkingspartners hier invulling aan.

Vragen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, gedrag, leren/ leerontwikkeling, (studie) loopbaan en sociaal-maatschappelijke vragen, kunnen leerlingen verhinderen succesvol de opleiding af te ronden. Curio biedt optimaal en op de leerling afgestemd onderwijs, begeleiding en ondersteuning. Onderwijs, begeleiding en ondersteuning sluiten naadloos op elkaar aan. De begeleiding en ondersteuning dient als één geheel ervaren te worden door de leerlingen én docenten. De naadloze overgang voor de leerling vormt de kern van de gezamenlijke aanpak.

- Kern** leerling
- 1ste lijn** mentor en eigen docenten
- 2de lijn** experts op het gebied van:
  - sociaal-emotionele ontwikkeling
  - gedrag
  - leren/ leerontwikkeling
  - (studie)loopbaan: in-, door- en uitstroom
  - sociaal-maatschappelijke vragen
  - testen en onderzoeken
- 3de lijn** externe zorg

Afbeelding begeleiding, ondersteuning en zorg georganiseerd rondom de leerling

Eerstelijns begeleiding is begeleiding door de eigen docenten en mentor en is binnen Curio voor elke leerling beschikbaar. Alle leerlingen ontvangen begeleiding.

Tweedelijns ondersteuning is voor een specifiekere groep die problemen ondervindt die de opleiding belemmeren.

Derdelijns zorg is beschikbaar bij specialistische/externe zorgvragen.

De Curio visie op begeleiding, ondersteuning en zorg komt naar voren in de volgende 8 uitgangspunten:

1. De begeleiding is gericht op preventie: laagdrempelige interventies gericht op het voorkomen van problemen of het vroegtijdig signaleren van (beginnende) problemen.
2. Alle leerlingen volgen een opleiding in een richting en op een niveau dat bij hen past en zij ontvangen de (extra) ondersteuning die zij nodig hebben. Het uitgangspunt dat leerlingen hun opleiding succesvol moeten kunnen afronden, is leidend.
3. De leerling, en eventueel diens ouders/verzorgers, is zo veel als mogelijk eigenaar en regisseur van zijn leerroute. Onze begeleiding, ondersteuning is gericht op zelfstandig functioneren in loopbaan en leven.
4. De collega's uit de eerste lijn zijn pedagogisch en didactisch bekwaam om te begeleiden, signalen op te vangen, zelf een interventie te plegen of door te verwijzen.
5. Onderwijs, begeleiding en ondersteuning sluiten naadloos op elkaar aan: het wordt door de leerling, en eventueel diens ouders/verzorgers, als één geheel ervaren.
6. De begeleiding en ondersteuning vindt zo dicht mogelijk bij de leerling plaats. Dus zoveel mogelijk binnen de eigen onderwijseenheid of op de eigen locatie. Om die reden kent de begeleiding en ondersteuning voor de leerling een platte structuur met zo min mogelijk tussenstappen.
7. Alle leerlingen worden voorbereid op de volgende stap in hun loopbaan. We hebben veel aandacht voor de overgang naar de volgende opleiding of arbeid. Dit doen we onder andere door nauwe contacten met de leerling, eventueel diens ouders/verzorgers, de toeleverende en ontvangende scholen of (onze relaties rondom) arbeid te onderhouden.
8. We weten van elke leerling die uitstroomt wat zijn vervolgstap is. Voor een leerling Curio verlaat hebben we er alles aan gedaan om hem te begeleiden naar een diploma en/of arbeid.

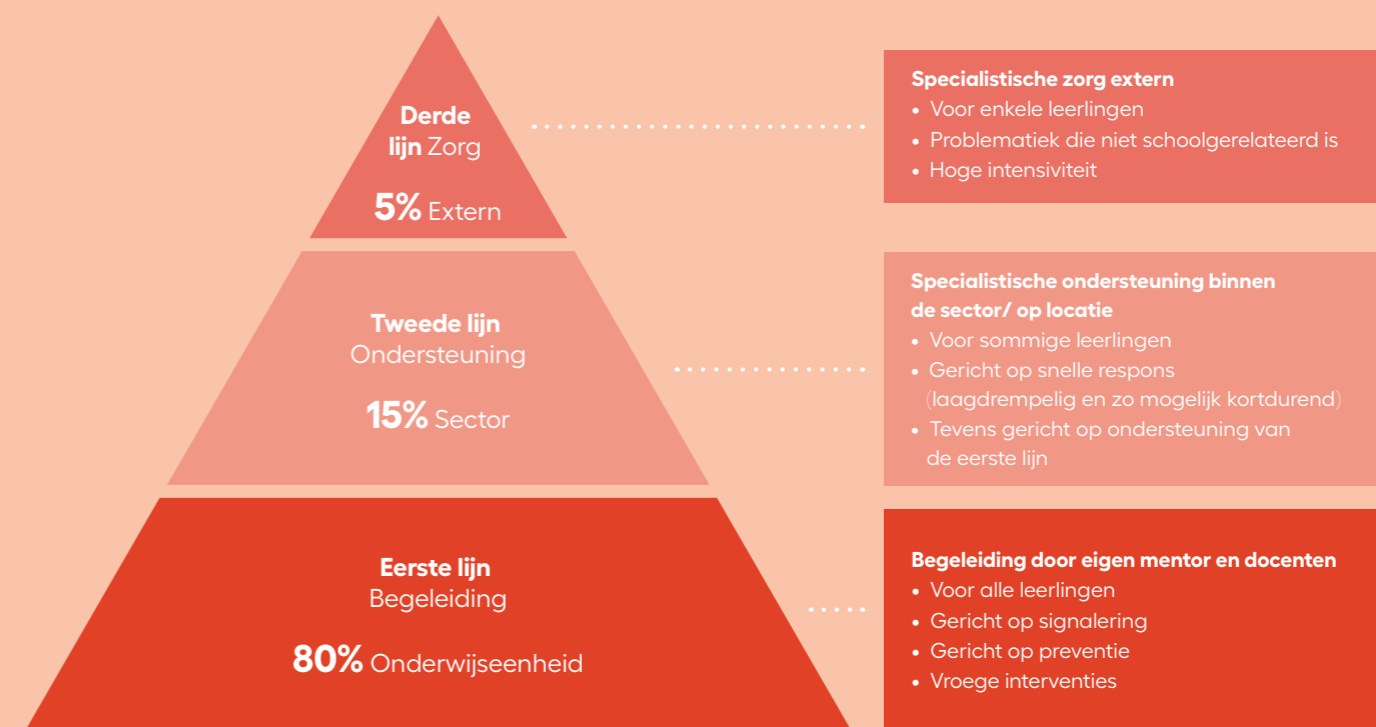
3.2 Verhouding begeleiding, ondersteuning en zorg

Om de verhouding tussen het aantal hulpvragen in de eerste, tweede en derde lijn inzichtelijk te maken, is het Response to Intervention (RTI) model als uitgangspunt genomen. RTI is een gelaagd model om leerlingen met risico op leer-, gedrags- en sociaal-emotionele problemen vroegtijdig te identificeren en zo nodig van steeds intensievere begeleiding/ondersteuning te voorzien.

Gemiddeld 80% van alle begeleidingsvragen zijn gericht op een 'luisterend oor' (aandacht, op weg geholpen worden, kortdurende vraag). Dat kan door alle medewerkers binnen de onderwijseenheid geboden worden.

De experts in de ondersteuning zijn gericht op de 15%-groep als er meer nodig is. De experts in de externe zorg zijn gericht op de 5% als de ondersteuning niet voldoende blijkt te zijn. In basis hanteren we binnen Curio de genoemde verhoudingen. Indien de actuele en regionale ontwikkelingen anders aangeven, wordt hier actie op ondernomen.

We hanteren hier het uitgangspunt dat onderwijs en begeleiding aan de onderwijseenheden is. Ondersteuning wordt georganiseerd en uitgevoerd op de sectoren. Zorg is aan de externe (jeugd) zorginstellingen. Vanuit die gedachte moet voortdurend de grens tussen onderwijs en zorg afgebakend worden. De mentor blijft betrokken bij het proces van de leerling. De kern hierbij is onderwijs, begeleiding, ondersteuning en zorg nauw verbinden.

Afbeelding Response to Intervention model

Weergave begeleiding, ondersteuning en zorg

Wat?	Lijn?	Voor wie?	Gericht op?	Plaats in organisatie?	Wie?	Taken?
Begeleiding	Eerste lijn	Voor iedereen Individueel of eigen groep	Gericht op voortgangsbegeleiding en preventie	Onderwijseenheid In dienst bij de sector Onderwijzend personeel met taak	<ul style="list-style-type: none"> • Docenten inclusief bpv / stagebegeleiding • Portefeuillehouder begeleiding en ondersteuning • Mentor 	<p>Gehele onderwijseenheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Motiveren en enthousiasmeren • Aan- en afwezigheid registreren • Begeleiden bij uitvoeren leertaken • Leerresultaten verzamelen en registreren • Bij achterblijven leerresultaten extra begeleiding bieden • Signaleren <p>Portefeuillehouder begeleiding en ondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisatorisch aanspreekpunt rondom preventie, beleid en projecten • Helikopterview binnen de eigen onderwijseenheid • Informeren van de onderwijseenheid <p>Mentor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eerste aanspreekpunt voor leerling en ouders/verzorgers • Verwijzen naar juiste loket bij algemene vragen • Monitoren studievoortgang • Loopbaanbegeleiding gericht op instroom, doorstroom en uitstroom • Verzuim registreren en bij frequent verzuim anticiperen • Studieadvies afgeven • Schakelen met ondersteuningscoördinator en experts
Ondersteuning	Tweede lijn	Voor leerling met ondersteuningsvraag Individueel of groep	Gericht op extra ondersteuning	Uitvoering werkzaamheden binnen de sector en op de locatie van de leerling In dienst bij student & onderwijs (ondersteunende functie) <i>Of</i> In dienst bij sector (onderwijzend personeel met taak)	<p>Ondersteuningsteam (OT) <u>Het ondersteuningsteam bestaat uit:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuningscoördinator • Verschillende experts, zoals gedragswetenschapper en ondersteuningscoach 	<p>Ondersteuningsteam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verkennen vraag en op basis daarvan advies uitbrengen • Betrekken en informeren betrokkenen waaronder eerste lijn en ouders <p>Ondersteuningscoördinator (OCO)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coördinerende taak • Voorzitter ondersteuningsteam • Eerste aanspreekpunt voor de onderwijseenheden • Begeleidt onderwijseenheden • Verwijst indien nodig door • Helikopterview binnen locatie(s) • Intervenieren op ondersteuning en/of zorg • Aanspreekpunt voor tweede lijn, derde lijn, samenwerkingsverband en sector ondersteuningscoördinator • Ondersteuning en zorgvraag administreren en opvolgen • Data bijhouden, analyseren en anticiperen op data (beleid en preventie) • Relatie onderhouden met externe partners rondom individuele leerlingen (eventueel rechtstreeks via betrokken expert)

Weergave begeleiding, ondersteuning en zorg → Vervolg

Wat?	Lijn?	Voor wie?	Gericht op?	Plaats in organisatie?	Wie?	Taken?
<p>Vervolg ondersteuning</p>					<p>Experts <u>Experts gericht op ondersteuning. Zij hebben expertise op het gebied van:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • sociaal-emotionele ontwikkeling • gedrag • leren/ leerontwikkeling • (studie)loopbaan: in-, door- en uitstroom • sociaal-maatschappelijke vragen • testen en onderzoeken <p>Binnen ieder ondersteuningsteam zijn daarnaast minimaal de volgende expertises specifiek belegd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • huiselijk geweld en kindermishandeling • sociale veiligheid • verzuim 	<p>Experts op gebied van ondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heeft expertise op één of meerdere gebieden • Ondersteunen van de eerste lijn bij het uitvoeren van begeleiding • Verzorgen van afgesproken ondersteuning aan leerling of groep leerlingen • Betrekken en informeren betrokkenen o.a. eerste lijn • Verzorgen van activiteiten gericht op preventie <p>Sector ondersteuningscoördinator</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanspreekpunt voor ondersteuningscoördinator en Curio coördinator ondersteuning • Relatie onderhouden met externe partners rondom beleid en preventie • Houdt zich bezig met sectoraal beleid en preventie <p>Curio coördinator ondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijke expertise • Centraal aanspreekpunt voor sector ondersteuningscoördinator, portefeuille begeleiding en ondersteuning en externen • Relatie onderhouden met externe partners rondom beleid en preventie • Data bijhouden en analyseren en anticiperen op data Curio breed (vb. preventie en scholing) • Monitort wettelijke wijzigingen en de gevolgen hiervan voor de Curio structuur <p>Curio manager ondersteuning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hiërarchische aansturing van de OOP-Z medewerkers in de tweede lijn
<p>Zorg</p>	<p>Derde lijn</p>	<p>Voor niet school gerelateerde zorg</p> <p>Individueel</p>	<p>Gericht op school overstijgende vraagstukken</p>	<p>Extern</p>	<p>Individuele ondersteuning door externe experts</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Verzorgen van afgesproken zorg • Betrekken van betrokkenen waaronder eerste lijn • Terugkoppeling geven aan ondersteuningscoördinator of betrokken expert in de tweede lijn

4 Begeleiding (eerste lijn)

Leerlingen die goed in hun vel zitten, gaan met plezier naar school en presteren beter. Daarom hebben we nauw contact met onze leerlingen en krijgen ze begeleiding tijdens de gehele opleiding. De begeleiding richt zich op: professionele, persoonlijke en talentontwikkeling. Ook eventuele problemen worden op deze wijze snel helder, bespreekbaar en kunnen worden opgelost.

De begeleiding gegeven door de eigen onderwijseenheid en de mentor noemen we eerstelijns begeleiding. Het merendeel van de vragen van leerlingen kan binnen de eerstelijns begeleiding worden opgepakt.

4.1 Begeleiding door onderwijseenheid

Een onderwijseenheid is verantwoordelijk voor het bieden van goed onderwijs met daaraan gekoppeld de noodzakelijke basisbegeleiding. Tijdens de gehele opleiding wordt de leerling begeleid. Deze begeleiding vindt plaats tijdens alle onderwijsonderdelen die de leerling volgt op school (en eventueel in de praktijk). De onderwijseenheid werkt als een geheel samen rondom de leerling.

Taken van de onderwijseenheid rondom begeleiding zijn:

- Motiveren en enthousiasmeren.
- Aan- en afwezigheid registreren.
- Begeleiden bij uitvoeren leertaken.
- Leerresultaten verzamelen en registreren.
- Bij achterblijven leerresultaten extra begeleiding bieden.
- Signaleren.

Van iedere docent wordt onderstaande basishouding verwacht:

- De grondtoon in de communicatie en bejegening is positief en opbouwend en gaat uit van wat werkt en/of goed gaat. De docent is daarbij motiverend en enthousiasmerend.
- Het creëren van een veilige leeromgeving door vriendelijk en duidelijk te zijn.

- Zorgen dat leerlingen zichzelf mogen zijn met al hun mogelijkheden en onmogelijkheden.
- In staat zijn ondersteuningsbehoeften en belemmeringen te signaleren.
- De juiste begeleidingsrol innemen bij elke leerling (bv. trainen, instrueren, helpen of sturen).
- Het uitdragen van voorbeeldgedrag.
- Zicht hebben op de grenzen van eigen deskundigheid en bereidheid om te werken aan professionalisering.

4.2 Begeleiding door mentor

De mentor is onderdeel van de onderwijseenheid en neemt een centrale plaats in rondom begeleiding; hij begeleidt de leerlingen persoonlijk en is het eerste aanspreekpunt. Ook eventuele problemen worden op deze wijze snel helder, bespreekbaar en kunnen worden opgelost. De mentor heeft wekelijks contact met zijn leerlingen, zodat hij eventueel informeel en direct kan interveniëren. Van iedere leerling wordt de voortgang in beeld gebracht en gemonitord. Deze monitoring wordt uitgevoerd door de mentor van de leerling. De structuur van Curio is erop gericht dat de eerste lijn stevig staat, zodat iedere leerling in de basis passende begeleiding ontvangt.

Uitgangspunten bij mentoraat zijn:

- Een mentor werkt aan het opbouwen van een begeleidingsrelatie op basis van respect en vertrouwen. De nadruk ligt op veiligheid van de leerling.
- Een mentor is ervoor verantwoordelijk om signalen vroegtijdig op te pakken en bespreekbaar te maken met leerling of collega's.
- Een mentor ziet zijn eigen mentorgroep wekelijks tijdens een groepsbijeenkomst en besteedt hierbij aandacht aan de groepsdynamiek.
- Een mentor spreekt iedere leerling uit zijn eigen groep minimaal éénmaal per kwartaal tijdens een individueel gesprek.
- Een mentor draagt zorg voor verslaglegging op basis van de gevoerde gesprekken en uitgevoerde acties in het daarvoor aangewezen systeem.

- Een mentor verzorgt minimaal één uur per week onderwijs aan zijn eigen groep, naast het mentoruur.
- Curio vindt het belangrijk dat ouders/verzorgers weten hoe het met hun kind gaat. Daarom betrekken we hen bij de studievoortgang van hun kind. Op het v(mb)o zal deze betrokkenheid groter zijn dan op het mbo, maar ook in het mbo wordt ouder-/verzorgerparticipatie gestimuleerd. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt hierbij nageleefd.
- Aanspreekpunt voor de ouder/verzorger is de mentor.

De begeleiding die hieronder wordt beschreven, is begeleiding die iedere leerling van Curio standaard ontvangt. Deze begeleiding wordt uitgevoerd door de eigen mentor.

• Persoonlijke kennismaking

Het eerste gesprek tussen een mentor en zijn leerling is gericht op het kennismaken met elkaar. In het kennismakingsgesprek wordt gesproken over wie de leerling is en hoe het met hem gaat. De mentor besteedt aandacht aan onderwerpen die van invloed kunnen zijn op de studievoortgang.

• Aandacht voor welbevinden

Na de kennismaking is de mentor frequent met de leerling in gesprek over zijn welbevinden. Hoe gaat het met de leerling? Mocht de leerling vragen hebben rondom zijn loopbaan, gedrag, leren of passend onderwijs, dan is de mentor zijn eerste aanspreekpunt.

- **Structurele aandacht voor meta-cognitieve vaardigheden.** De mentor besteedt tijdens de groepsbijeenkomsten aandacht aan sociale en communicatieve vaardigheden, plannen en leren. Ook is er tijdens de groepslessen tijd en ruimte voor initiatieven gericht op preventie.

• Informeren

De mentor informeert alle leerlingen (en indien van toepassing ouders/verzorgers) bij aanvang en gedurende het schooljaar over zaken die voor hen van toepassing zijn. Hij wijst hen ook op de documenten die beschikbaar zijn en waar ze die kunnen vinden. Een aantal voorbeelden zijn: de schoolgids, regels m.b.t. presentie, mogelijkheden voor eventuele extra ondersteuning en de mogelijkheden rondom financiële tegemoetkoming. Een leerling, eventueel samen met zijn ouders/verzorgers, kan contact opnemen met de mentor als hij praktische vragen heeft.

• Aan- en afwezigheid registreren

Gedurende de opleiding van de leerling wordt bij alle onderwijsonderdelen de aanwezigheid van de leerling geregistreerd. In geval van begeleide onderwijstijd wordt deze aanwezigheidsregistratie door de docent uitgevoerd. Dit gebeurt bij aanvang van de onderwijsactiviteit. De mentor controleert meerdere malen per week de aan- en afwezigheid van zijn leerlingen en onderneemt actie indien de gegevens hierom vragen. Bij ongeoorloofd afwezig wordt er direct actie ondernomen.

• Studievoortgang in beeld brengen en op anticiperen

Van iedere leerling binnen Curio is op ieder moment een actueel overzicht op te roepen met betrekking tot zijn studievoortgang. Op basis van dit overzicht gaat de mentor in gesprek met de leerling, zijn ouders/verzorgers en/of de onderwijseenheid. Mocht de leerling leervraagstukken hebben, dan is de mentor zijn eerste aanspreekpunt. Op bepaalde momenten geeft de mentor, in overleg met de onderwijseenheid, een studieadvies af.

• **Loopbaan begeleiden**

In de basis begeleidt de mentor de leerling in het maken van vervolgkeuzes rondom zijn studievoortgang en loopbaan. Hierbij valt te denken aan profielen, keuzedelen en vervolgopleidingen. De mentor begeleidt de leerling tijdens de instroomfase, de doorstroomfase en de uitstroomfase van zijn opleiding. Als een leerling een loopbaanvraagstuk heeft, is zijn mentor zijn eerste aanspreekpunt.

• **Probleem signaleren**

Als de leerling, de mentor en/of de onderwijseenheid vragen heeft of problemen signaleert op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, gedrag en Passend Onderwijs, leren/leerontwikkeling, (studie) loopbaan, sociaal-maatschappelijke vragen, testen en onderzoeken, dan wordt dit besproken met de leerling, de mentor en eventueel zijn ouders/verzorgers. De mentor is namelijk het eerste aanspreekpunt en begeleider van de leerling. Indien de begeleiding meer specialisme vereist dan de mentor kan bieden, wordt de hulp ingeroepen van de ondersteuningscoördinator of expert.

Afbeelding route nadat ondersteuningsvraag leerling bekend is geworden

4.3 Portefeuillehouder begeleiding en ondersteuning

Binnen iedere onderwijseenheid wordt er gewerkt met portefeuillehouders. Rondom begeleiding en ondersteuning heeft iedere onderwijseenheid een portefeuillehouder begeleiding en ondersteuning. Deze portefeuillehouder is aanspreekpunt voor de onderwijsmanager met de portefeuille begeleiding en ondersteuning.

De portefeuillehouder begeleiding en ondersteuning is binnen de onderwijseenheid organisatorisch aanspreekpunt rondom preventie, beleid en projecten. Hij houdt overzicht rondom begeleiding, ondersteuning en zorg binnen de eigen onderwijseenheid en hij informeert de onderwijseenheid.

5 Ondersteuning (tweede lijn)

De tweede lijn komt in actie indien een leerling een ondersteuningsvraag heeft die niet beantwoord kan worden door leden van de onderwijseenheid. Deze ondersteuning wordt door experts binnen de sector verzorgd.

De tweedelijns ondersteuning wordt geboden door experts met kennis op het gebied van:

- **Sociaal-emotionele ontwikkeling**
Expertise op het gebied van o.a. persoonlijke ontwikkeling, sociale vaardigheden, zelfbeeld en welbevinden.
- **Gedrag**
Expertise op het gebied van (het begeleiden van/omgaan met) verschillende gedragingen in de klas en op school.
- **Leren/leerontwikkeling**
Expertise op het gebied van o.a. didactische ontwikkeling en leerproblemen.
- **(Studie)loopbaan rondom in-, door- en uitstroom**
Expertise op het gebied van studiekeuzevraagstukken, overgangsmomenten binnen onderwijs of richting arbeid.
- **Sociaal-maatschappelijke vragen**
Expertise op het gebied van o.a. financiën, thuissituatie en verslaving.
- **Testen en onderzoeken**
Expertise op het gebied van (het uitvoeren van) testen/onzoeken die ingezet kunnen worden om een hulpvraag te beantwoorden.

De ondersteuning richt zich op twee doelen:

1. Versterken van de onderwijseenheid.
De onderwijseenheid vraagt om advies rondom de invulling van de begeleiding van de leerling, omdat zij specifieke expertise missen. De tweede lijn ondersteunt de onderwijseenheid in het professionaliseren en handelen. Zij ontzorgen de onderwijseenheid door hen te helpen.
2. Ondersteunen van leerlingen met vragen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, gedrag, leren/leerontwikkeling, (studie) loopbaan, sociaal-maatschappelijke vragen,

testen en onderzoeken. De tweede lijn ondersteunt op basis van expertise de leerling. De experts zijn verbonden aan de sector. De leerling kan hier, via een verwijzing, terecht voor ondersteuningsvragen die niet beantwoord kunnen worden door de onderwijseenheid.

De ondersteuningsvraag kan op verschillende momenten in de opleiding gesteld worden, namelijk:

- **De ondersteuningsvraag is bij aanvang opleiding bekend.**
Leerlingen kunnen bij de aanmelding of gedurende het intake-proces aangeven aan welke ondersteuning zij behoefte hebben. Het model IVO (Indiceren Vanuit Onderwijsbehoefte) is hierbij uitgangspunt, namelijk ondersteuning op het gebied van: hoeveelheid aandacht, onderwijsmateriaal, fysieke omgeving, expertise en/of samenwerking met andere instanties. De ondersteuningsbehoefte van de leerling wordt voor aanvang van de opleiding vastgelegd.
- **De ondersteuningsvraag wordt tijdens opleiding bekend.**
Leerlingen kunnen tijdens hun opleiding ontdekken dat zij op één of meerdere terreinen ondersteuning of zorg nodig hebben. Ook kan het zijn dat de mentor of de onderwijseenheid signaleert dat er meer ondersteuning of zorg nodig is.

5.1 Ondersteuningsteam

De ondersteuningsvragen worden altijd integraal en in samenhang aangepakt. Voor de leerling en mentor is bij aanvang vaak niet duidelijk bij welke expert van het ondersteuningsteam hij moet zijn. Daarom worden ondersteuningsvragen van leerlingen collectief en integraal door de ondersteuningscoördinator opgepakt. Hij helpt de mentor direct verder of brengt het vraagstuk in bij het ondersteuningsteam. De ondersteuningscoördinator is de schakel tussen de mentor, de onderwijseenheid en het ondersteuningsteam. Hij is als het ware de makelaar van vraag en aanbod.

Iedere sector heeft op meerdere locaties een ondersteuningsteam (OT).

Het ondersteuningsteam bestaat uit:

- ondersteuningscoördinator;
- experts (ondersteuningscoaches en/of gedragswetenschappers).

Het ondersteuningsteam heeft een periodiek casusoverleg waar de ondersteuningscoördinator en de experts elkaar treffen. Zij richten zich op de ondersteuningsvraag en verwijzen de leerling door naar de juiste expert. De leden van de ondersteuningsteams zijn tevens op één of meerdere gebieden expert.

Indien van toepassing wordt voor leerlingen schriftelijk vastgelegd hoe de ondersteuning en/of zorg zal verlopen. Alle binnenschoolse betrokkenen worden hiervan op de hoogte gesteld.

De exacte samenstelling van de ondersteuningsteams kan verschillend zijn en is afhankelijk van de ondersteuningsvraag van de leerlingen binnen de betreffende locatie/sector.

5.2 Ondersteuningscoördinator

De ondersteuningscoördinator (OCO) is het eerste aanspreekpunt voor één of meerdere onderwijseenheden binnen de sector. Hij is ook het eerste aanspreekpunt voor de mentor. Hij adviseert en ondersteunt de mentor in de begeleiding van de leerling en uitvoering van diens taken. De ondersteuningscoördinator is onderdeel van het ondersteuningsteam en expert op één of meerdere gebieden in de tweede lijn. Daarnaast is het eerste aanspreekpunt bij vragen met betrekking tot lichamelijke beperkingen en langdurige ziekte.

De ondersteuningscoördinator richt zich op:

- 1. Ondersteunen onderwijseenheid:** de ondersteuningscoördinator ondersteunt de mentor of een onderwijseenheid bij het signaleren en formuleren van begeleidings- en ondersteuningsvragen op individueel- en groepsniveau. Hij ondersteunt bij het uitvoeren en het monitoren van de gemaakte afspraken. Tevens is hij in staat om de mentor te begeleiden in zijn taak als begeleider van de student.
- 2. Doorverwijzen:** de ondersteuningscoördinator is in staat om begeleidings- en ondersteuningsvragen van leerlingen en mentoren vanuit helikopterview te analyseren op aard en complexiteit van de problematiek en op basis daarvan de juiste ondersteuning te betrekken. Het kan zijn dat de ondersteuningscoördinator redenen heeft om het ondersteuningsteam te betrekken om te bekijken wat eventueel aan extra ondersteuning of zorg nodig is voor de betreffende leerling. De eigen mentor van de leerling blijft betrokken bij het proces van de leerling.
- 3. Administreren:** de ondersteuningscoördinator voert de bijbehorende administratie uit. Deze administratie draagt bij aan het totaaloverzicht van de sector. Op basis hiervan kan de ondersteuningscoördinator vragen en

signalen in en om teams duiden en vertalen naar scholings- en begeleidingsvragen.

De werkzaamheden van de ondersteuningscoördinator zijn:

- voorzitten ondersteuningsteam;
- het eerste aanspreekpunt zijn voor de onderwijseenheden;
- onderwijseenheid begeleiden;
- indien nodig doorverwijzen;
- overzicht binnen de sector/locatie houden (helikopterview);
- interveniëren op ondersteuning en/of zorg en aanspreekpunt voor derde lijn;
- ondersteuning en/of zorgvraag administreren en opvolgen;
- data bijhouden, analyseren en anticiperen op data;
- zelf werkzaam zijn als expert op één of meerdere expertises.

5.3 Sector ondersteuningscoördinator

Een van de ondersteuningscoördinatoren van de sector, is tevens sector ondersteuningscoördinator (SOCO). De sector ondersteuningscoördinator is aanspreekpunt voor de ondersteuningscoördinatoren binnen de sector. Ook is hij aanspreekpunt voor de Curio coördinator ondersteuning. De sector ondersteuningscoördinator richt zich voornamelijk op beleid en preventie. De plannen van de sector beschrijft hij jaarlijks in het sectorondersteuningsplan.

Sectorondersteuningsplan

Elke sector heeft een eigen beginsituatie en zet zijn ontwikkelpad uit om de ambitie te realiseren middels het sectorondersteuningsplan. Passend onderwijs en de kwaliteitsdoelen zijn onderdeel van het sectorondersteuningsplan. Er is ruimte voor eigen invulling en accenten binnen de afgesproken kaders. Doel is bijdragen aan het verhogen van het rendement en het verlagen van het aantal vroegtijdig

schoolverlaters (VSV). Daarnaast schrijft elke v(mb) o school een eigen ondersteuningsplan t.b.v. het samenwerkingsverband.

Het sectorondersteuningsplan beschrijft hoe de ondersteuning binnen de sector wordt vormgegeven. In het plan wordt opgenomen wat nodig is qua begeleiding en ondersteuning binnen de sector en hoe de sector dit gaat aanpakken. Het sectorondersteuningsplan wordt opgesteld door de sector ondersteuningscoördinator. Hij betreft hierbij de verschillende ondersteuningscoördinatoren van de sector, de portefeuillehouders begeleiding en ondersteuning en experts uit de tweede lijn. Het sectorondersteuningsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld.

5.4 Experts

Er kunnen verschillende experts (ondersteuningscoaches en/of gedragswetenschappers) ingezet worden om de onderwijseenheid of de leerling te ondersteunen. De expert wordt ingezet na raadpleging van de ondersteuningscoördinator en eventueel na bespreking in het ondersteuningsteam. De experts in de tweede lijn zijn werkzaam op locatie van de leerling. Het exacte aanbod qua expertise is afhankelijk van de vraag van de betreffende leerlingen.

De experts hebben expertise op het gebied van:

- sociaal-emotionele ontwikkeling;
- gedrag;
- leren/ leerontwikkeling;
- (studie)loopbaan: in-, door- en uitstroom;
- sociaal-maatschappelijke vragen;
- testen en onderzoeken.

De expert richt zich op:

- Het verzorgen van afgesproken ondersteuning aan leerling.
- Het ondersteunen van de eerste lijn bij het uitvoeren van begeleiding.
- Betrekken en informeren betrokkenen waaronder eerste lijn.

Op iedere sector zijn daarnaast minimaal de volgende expertises (zie paragraaf 5.5) specifiek belegd:

- huiselijk geweld en kindermishandeling;
- sociale veiligheid;
- verzuim.

5.5 Preventie

Onder preventie verstaan we het geheel aan doelbewuste initiatieven die anticiperen op mogelijke risico's en interveniëren wanneer eerste signalen zich ontwikkelen. Deze signalen kunnen langs verschillende kanalen binnenkomen bij de sector ondersteuningscoördinator. De sector ondersteuningscoördinator bespreekt de signalen binnen de sector en met de Curio coördinator ondersteuning.

De hieronder genoemde expertise is binnen ieder ondersteuningsteam belegd:

- huiselijk geweld en kindermishandeling;
- sociale veiligheid;
- verzuim.

Expertise rondom huiselijk geweld en kindermishandeling

De expertise rondom huiselijk geweld en kindermishandeling kent een directe en indirecte aanpak. De indirecte expertise is gericht op de implementatie van de meldcode binnen de sector en het monitoren van de interne procedure van Curio m.b.t. huiselijk geweld en kindermishandeling. De directe expertise richt zich op de werkvloer m.b.t. signaleren, gesprekken voeren en verslaglegging.

Expertise sociale veiligheid

In 2015 is de wet 'Sociale veiligheid op scholen' in werking getreden.

Met deze wet zijn schoolbesturen verplicht om:

- sociaal veiligheidsbeleid uit te voeren;
- de taak van het coördineren van het beleid ten aanzien van pesten en het fungeren als aanspreekpunt in het kader van pesten bij een persoon te beleggen;
- de ervaren sociale veiligheid van leerlingen te monitoren, zodanig dat het een actueel en representatief beeld geeft. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

Binnen iedere sector zijn rondom bovenstaande punten afspraken gemaakt en is de expertise belegd bij één of meerdere medewerkers.

Expertise rondom verzuim

Als een leerling niet op school verschijnt, moet de school actie ondernemen naar de leerling (en eventueel zijn ouders/verzorgers). Een school moet in bepaalde gevallen het wettelijk verzuim melden bij bevoegde instanties. Om ongeoorloofd verzuim deugdelijk te administreren heeft elke school een registratiesysteem nodig. De inspectie verwacht van scholen dat zij een goed werkend systeem hanteren waarmee zij aan de wettelijke meldingsplicht kunnen voldoen. De inspectie ziet hierop toe. Om dit te borgen, is expertise rondom verzuim binnen iedere sector aanwezig.

6. Zorg (derde lijn)

De ondersteuning in de derde lijn wordt geboden door externe experts. De leerling kan hier terecht na verwijzing door onder andere de huisarts of Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het ondersteuningsteam kan de leerling of diens ouders/verzorgers hierin adviseren. Indien de leerling en/of ouders/verzorgers toestemming geven, kan de eerste en tweede lijn geïnformeerd worden door de derde lijn.

De taken van experts in de derde lijn zijn:

- Verzorgen van afgesproken zorg.
- Betrekken van betrokkenen in de eerste en tweede lijn indien leerling en ouders/verzorgers hier toestemming voor geven.

De externe samenwerkingspartners vindt Curio belangrijk, daarom investeren we voortdurend in een sterk netwerk en duurzame relaties.

Curio

Hoe maken we leren mogelijk voor alle leerlingen en studenten van Curio

Visie en kader begeleiding,
ondersteuning en zorg

Versie 3

o